

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/456/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5612203625
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5612203625.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a sudcov JUDr. Františka Potockého a JUDr. Blaženy Stašíkovej, v právnej veci žalobcov: 1/ FIN.M.O.S., a. s., so sídlom Bratislava, Pekná cesta č. 19, IČO: 35 925 094, 2/ 1. slovenská úsporová, a. s., so sídlom Bratislava, Pekná cesta č. 19, IČO: 35 921 111, obaja zastúpení splnomocneným zástupcom JUDr. Antonom Dankom, advokátom so sídlom A., V. N.. XX/P., proti žalovanému: Mesto Liptovský Mikuláš, so sídlom Liptovský Mikuláš, ul. Štúrova č. 1989/41, IČO: 00 315 524, zastúpenému splnomocneným zástupcom JUDr. Ivanom Hegerom, advokátom so sídlom A. A., ul. N. C.. X, o uloženie povinnosti uverejniť odpoveď, o odvolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10C/95/2012-328 zo dňa 17. júna 2013, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovia 1/ a 2/ sú **p o v i n n í** spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v sume 81,46 eur, predstavujúce trovy právneho zastúpenia, k rukám JUDr. Ivana Hegera, advokáta so sídlom A. A., N. C.. X, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom č. k. 10C/95/2012-328 zo dňa 17. 06. 2013 žalobu zamietol. Žalovanému priznal náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 642,24 eura, ktoré sú žalobca 1/ a žalobca 2/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne advokátovi žalovaného do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Dôvodom zamietnutia žaloby bolo nepreukázanie jej dôvodnosti a to vychádzajúc z ust. § 8 ods. 1, 3, 4, 5, 6, § 10 ods. 2, 3 a § 7 ods. 1 zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „tlačový zákon“).

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané a medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že žalovaný je vydavateľom periodickej tlače - mesačníka „Mikuláš“. V čísle 3/2012 uvedeného mesačníka žalovaný uverejnil článok pod názvom „Verejné osvetlenie a rozhlas pod drobnohľadom“. Uzávierka vydania bola dňa 21. 02. 2012. Za nesporné považoval, že medzi účastníkmi nebolo sporné, že žalobcovia 1/ a 2/ v zákonnej lehote 30 dní odo dňa vydania mesačníka „Mikuláš“ č. 3/2012 doručili žalovanému ako vydavateľovi uvedeného mesačníka žiadosť o uverejnenie odpovede. Preukázal taktiež splnenie náležitostí žiadosti o uverejnenie odpovede v zmysle § 8 ods. 4 tlačového zákona, keďže podaná žiadosť o uverejnenie odpovede mala písomnú formu, bola podpísaná, obsahovala názov a deň vydania periodickej tlače, popis skutkového tvrdenia s uvedením v čom je nepravdivé, neúplné a pravdu skresľujúce a v čom sa dotýka dobrej povesti žalobcov a kde sa toto skutkové tvrdenie v periodickej tlači nachádzalo. Súčasťou žiadosti bolo aj písomné znenie odpovede. Tiež nebolo sporným, že žalovaný

ako vydavateľ v zákonom stanovenej lehote v zmysle § 8 ods. 5 tlačového zákona, t. j. do 3 dní odo dňa doručenia žiadosti, ani v najbližšom vydaní mesačníka „Mikuláš“, t. j. v čísle 4/2012, odpoveď žalobcov na predmetný článok neuverejnil. V mesačníku „Mikuláš“ č. 4/2012 uverejnil žalovaný opravu skutkového tvrdenia týkajúceho sa svojej majetkovej účasti v 1. slovenskej úsporovej, a. s. Žalobcovia v zákonnej lehote podľa § 10 ods. 3 tlačového zákona, t. j. do 30 dní po uplynutí lehoty na uverejnenie odpovede, podali na súde žalobu. Uzávierka mesačníka „Mikuláš“ č. 4/2012 bola dňa 22. 03. 2012, teda lehota na podanie žaloby na súd uplynula najskôr dňa 21. 04. 2012, pričom žalobcovia podali žalobu na súde dňa 16. 04. 2012. V konaní teda bolo preukázané dodržanie procesného postupu, upraveného tlačovým zákonom, ktorý je predpokladom pre domáhanie sa práva na uverejnenie odpovede na súde.

Z vykonaného dokazovania však súd nemal preukázané, že všetky skutkové tvrdenia uvedené v predmetnom článku, ktoré označili žalobcovia v žalobe, sú nepravdivé, neúplné alebo pravdu skresľujúce a súčasne sa dotýkajú dobrej povesti žalobcov. Súd mal za to, že odpoveď je možné vydavateľom uverejniť a rovnako aj súdom uložiť vydavateľovi povinnosť uverejniť odpoveď len ako celok, t. j. v znení uvedenom osobou, ktorá sa uverejnenia odpovede domáha. Z predmetného článku, a to z jeho prvej vety, nepochybne a jednoznačne vyplýva, že kontrolu zmlúv a faktúr, týkajúcich sa investície do verejného osvetlenia a mestského rozhlasu, vykonal útvár hlavného kontrolóra. Skutkové tvrdenia, týkajúce sa zistení hlavného kontrolóra, na ktoré poukazuje predmetný článok, boli uvedené v správe hlavného kontrolóra, ktorá bola predložená na zasadnutí mestského zastupiteľstva žalovaného dňa 02. 02. 2012. Pokiaľ aj poukazoval žalovaný na to, že z článku nevyplýva, že by vychádzal zo záverov podaných na mestskom zastupiteľstve dňa 02. 02. 2012, je nepochybné, že skutkové tvrdenia uvedené v článku vychádzajú zo zistení hlavného kontrolóra. Výsledkom kontrolnej činnosti, vykonanej hlavným kontrolórom, je určité hmotné vyjadrenie, ktorým je správa o výsledku vykonanej kontroly. Z predloženej správy hlavnej kontrolórky jednoznačne vyplynulo, že zistenými nedostatkami bolo porušenie zákona o verejnom obstarávaní na výber investora na investíciu rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia, nepredloženie na schválenie mestskému zastupiteľstvu majetkovej účasti žalovaného v 1. slovenskej úsporovej, a. s. a neodovzdanie rozhlasu v lehote v zmysle uzatvorenej zmluvy, t. j. do 31. 12. 2009. Vykonaným dokazovaním však bolo preukázané, že na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 02. 02. 2012, na ktorom došlo k prerokovaniu správy o kontrole, teda vlastne k prezentovaniu správy navonok, hlavná kontrolórka uviedla, že otázka výberu dodávateľa pre investíciu s ohľadom na zákon o verejnom obstarávaní ešte nie je uzavretá, keďže v dokumentácii sa nachádza stanovisko odborne spôsobilej osoby na verejné obstarávanie, avšak kontrola dospela k inému stanovisku, preto požiadali o stanovisko Úrad pre verejné obstarávanie. Hlavná kontrolórka teda ku dňu vydania mesačníka „Mikuláš“ č. 3/2012 porušenie zákona o verejnom obstarávaní pri výbere investora nekonštatovala. Nedostatok, spočívajúci v neschválení majetkovej účasti žalovaného v 1. slovenskej úsporovej, a. s., v správe hlavnej kontrolórky jednoznačným a nepochybným spôsobom konštatovaný bol ako nedostatok č. 2. Taktiež jednoznačne v správe hlavnej kontrolórky bolo ako nedostatok č. 6 písm. a/ konštatované neodovzdanie rozhlasu v lehote najneskôr do 31. 12. 2009. Skutkové tvrdenia, uvedené v predmetnom článku, označené v žalobe bodmi a/, b/, c/, vychádzali zo zistení hlavnej kontrolórky žalovaného, čo bolo aj v úvodnej časti článku uvedené, pričom z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že hlavná kontrolórka uvedené skutkové tvrdenia uviedla v správe, a s výnimkou skutkových tvrdení, označených v žalobe bodom a/, aj ako zistenia kontroly konštatovala na zasadnutí mestského zastupiteľstva žalovaného dňa 02. 02. 2012. Preto sa vo vzťahu ku skutkovým tvrdeniam, uvedeným v žalobe pod bodmi b/ (majetková účasť žalovaného v 1. slovenskej úsporovej, a. s.) a c/ (neodovzdanie rozhlasu v zmluvne dojednanom termíne), nejedná sa o nepravdivé, neúplné alebo pravdu skresľujúce skutkové tvrdenia. V tejto súvislosti k obrane žalovaného súd uviedol, že uverejnenie opravy pokiaľ ide o skutkové tvrdenia týkajúce sa majetkovej účasti žalovaného v 1. slovenskej úsporovej, a. s., je rozdielnym inštitútom ako uverejnenie odpovede, preto sa žalovaný nemohol svojej povinnosti na uverejnenie odpovede (ak by boli splnené pre jej uverejnenie zákonné podmienky) uvedeným spôsobom zbaviť. Pokiaľ ide o skutkové tvrdenie týkajúce sa ceny investície, ktorá mala byť určená znaleckým posudkom, uvedené pod bodom d/ žaloby, nepravdivosť uvedeného tvrdenia v konaní preukázaná bola. Medzi účastníkmi bolo nesporné, že žalovaný k dispozícii znalecký posudok na ocenenie investície nemal. Uvedené skutkové tvrdenie neobsahovala ani správa hlavnej kontrolórky. Súd však mal za to, že uvedené skutkové tvrdenie sa nedotýka dobrej povesti žalobcov. Žalobcovia odôvodnili žalobu v uvedenej časti tak, že skutkové tvrdenie vyvoláva u čitateľov dojem, že hodnota rozhlasu, určená kvalifikovanou osobou v znaleckom posudku, je jedinou správnu a reálnou hodnotou investície a je výrazne nižšia ako zmluvne dohodnutá hodnota tejto investície. Uvedenú skutočnosť však súd preukázanú nemal. Bežná čitateľská verejnosť neviduje rozdiel medzi odborným vyjadrením

a znaleckým posudkom spôsobom, na ktorý poukazovali žalobcovia. Samotné označenie odborného vyjadrenia ako znaleckého posudku, vzhľadom na charakter mesačníka „Mikuláš“ (informačný mesačník pre občanov) a z toho vyplývajúci okruh čitateľov (nejedná sa o periodickú tlač určenú pre odbornú verejnosť), bez ďalšieho nie je spôsobilé ohroziť, resp. poškodiť dobrú povesť žalobcov. Taktiež mal súd za to, že v uvedenej časti obsahovala odpoveď žalobcov aj hodnotiaci úsudok, a to v časti „Skutočná hodnota investície do modernizácie miestneho rozhlasu bola oveľa vyššia a zodpovedala reálnej hodnote v zariadení a prác v čase, keď bola táto modernizácia vykonaná. K žiadnemu predraženiu modernizácie mestského rozhlasu preto nedošlo.“

V súlade s ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) vzniklo právo na náhradu trov konania v konaní úspešnému žalovanému. Tieto mu súd priznal z titulu právneho zastupovania advokátom v sume 642,24 eur.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobcovia 1/ a 2/ prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu.

Podľa nich súd I. stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

Pokiaľ ide o skutkové tvrdenia uvedené v žalobe pod bodmi a/ (porušenie zákona o verejnom obstarávaní), b/ (neschválenie majetkovej účasti žalovaného v 1. slovenskej úsporovej, a. s.) a c/ (neodovzdanie rozhlasu v termíne do 31. 12. 2009) súd podľa žalobcov 1/, 2/ vychádzal z právneho názoru, že tieto tvrdenia nemožno považovať na nepravdivé, pretože boli uvedené v správe o výsledku kontroly vykonanej hlavnou kontrolórku žalovaného. Zjavne tu súd vychádzal z názoru, že pokiaľ vydavateľ v periodickej tlači zverejní, že v určitom dokumente je uvedené konkrétne skutkové tvrdenie, nie je možné už skúmať pravdivosť a úplnosť samotného tohto skutkového tvrdenia, ale iba to, či je toto skutkové tvrdenie naozaj v danom dokumente uvedené. Podľa žalobcov 1/ a 2/ takýto právny záver súdu I. stupňa nie je správny a nemá oporu v tlačovom zákone. Takýto právny názor by možno bolo možné podľa nich akceptovať jedine v prípade, ak by bola celá správa o výsledku kontroly, prípadne výňatky z nej, zverejnené v doslovnom znení bez redakčných doplnení, úprav a komentárov. V posudzovanom prípade však o takúto situáciu nejde. Predmetný článok vychádzal z viacerých zdrojov - zo správy o výsledku kontroly, z tzv. znaleckého posudku (odborného vyjadrenia), ktorý nebol súčasťou správy, článok obsahuje taktiež vyjadrenie primátora mesta MUDr. Alexandra Slafkovského. Správa o výsledku kontroly bola teda len jedným zo zdrojov informácií.

V tejto súvislosti považovali žalobcovia 1/ a 2/ za potrebné poukázať na ust. § 8 ods. 7 písm. b/ tlačového zákona, ktorý umožňuje odmietnutie zverejnenia odpovede v prípade ak vydavateľ cituje samotného žiadateľa. Týka sa to teda iba citácie vyjadrení žiadateľa, nie inej osoby. Tlačový zákon však nedáva vydavateľovi právo na takéto odmietnutie v prípade, ak vydavateľ cituje tretiu osobu, prípadne dokument tretej osoby. V rozpore s týmto zákonným ustanovením súd prvého stupňa svojim výkladom neprípustne rozšíril možnosť odmietnutia aj na citovanie inej osoby ako žiadateľa.

Ďalej žalobcovia 1/ a 2/ vytýkali súdu, že nesprávne vychádza z prezumpcie správnosti, úplnosti a neskreslenosti informácií uvedených v správe o výsledku kontroly, a preto sa v odôvodnení napadnutého rozsudku už nezaoberal posúdením pravdivosti a úplnosti týchto skutkových tvrdení vo svetle dôkazov predložených žalobcom. Takýto postup je podľa nich neprímerane formalistický a nie je v súlade s ust. § 8 ods. 1 tlačového zákona, ktorý priznáva právo na odpoveď v prípade, ak je zverejnené skutkové tvrdenie nepravdivé, neúplné alebo pravdu skresľujúce. Teda ide o skúmanie pravdivosti a úplnosti samotného skutkového tvrdenia a žalobcom, ktorých obchodné meno je v článku priamo uvedené, nemožno uprieť právo na odpoveď iba poukázaním na to, že nepravdivé tvrdenia sú uvedené v správe o výsledku kontroly, a teda že postačuje, ak je pravdivá informácia o tom, že tieto tvrdenia boli uvedené v správe. Súd mal správne postupovať tak, že mal na základe vykonaného dokazovania vyhodnotiť pravdivosť a úplnosť skutkových tvrdení uvedených v žalobe pod bodmi a/ a b/ a na základe toho rozhodnúť o oprávnenosti žiadosti žalobcov o uverejnenie odpovede.

Pokiaľ ide o skutkové tvrdenia uvedené v žalobe pod bodom d/ (znalecký posudok na ohodnotenie rozhlasu) súd síce podľa žalobcov 1/ a 2/ súhlasil s tým, že ide o tvrdenie nepravdivé, avšak podľa jeho názoru „bežná čitateľská verejnosť neviduje rozdiel medzi odborným vyjadrením a znaleckým

posudkom“ a toto označenie „bez ďalšieho nie je spôsobilé ohroziť resp. poškodiť dobrú povesť žalobcov.“ Súd tu teda skúmal do akej miery bolo toto nepravdivé skutkové tvrdenie spôsobilé zasiahnuť do dobrej povesti žalobcov. Takýto postup však nepovažovali za správny, nakoľko nezohľadňuje podstatu inštitútu práva na odpoveď a aplikuje naň kritéria, ktoré sú uplatňované pri právnom inštitúte ochrany osobnosti, resp. ochrane dobrej povesti právnickej osoby podľa Občianskeho zákonníka.

Podľa žalobcov 1/ a 2/ tlačový zákon však nevyžaduje, aby zverejnením skutkového tvrdenia došlo priamo k zásahu do dobrej povesti (teda k jej poškodeniu alebo ohrozeniu), postačuje ak sa skutkové tvrdenie dotýka dobrej povesti osoby. Pre vznik práva na odpoveď teda nie je rozhodujúce, či skutkové tvrdenie aj reálne negatívne zasiahlo do dobrej povesti žalobcov, ani intenzita prípadného zásahu. Podstatné je iba to, či sa skutkové tvrdenie dobrej povesti nejakým spôsobom dotýka, čo v posudzovanom prípade bolo splnené. Je zrejmé, že pokiaľ žalovaný uvádza v článku, že existuje znalecký posudok, ktorý hodnotu investície zrealizovanej žalobcom 1/ ohodnotil výrazne nižšie ako je jej cena, takáto informácia sa dotýka dobrej povesti žalobcu 1/ v tom, že jej cieľom je v kontexte celého článku navodiť dojem, že sa žalobcovia neprimerane obohacujú na úkor Mesta Liptovský Mikuláš. V tejto otázke podľa žalobcov 1/ a 2/ súd vec nesprávne právne posúdil a na základe toho dospel k nesprávnemu záveru, že skutkové tvrdenie uvedené v žalobe pod bodom d/ napriek jeho nepravdivosti nezakladá žalobcom právo na odpoveď,

V ďalšej časti odvolania žalobcovia 1/ a 2/ citovali dôvodovú správu k § 8 tlačového zákona, ako i poukázali na zákon č. 221/2011 Z. z. Z citovaných častí dôvodových správ k zákonom, ktoré upravujú inštitút práva na odpoveď podľa žalobcov vyplýva, že podstatou tohto inštitútu je umožniť osobám, o ktorých sú zverejnené informácie v periodickej tlači, reagovať na akékoľvek nepresné fakty, ktoré sa ich týkajú. Túto podstatu predmetného právneho inštitútu súd pri svojich právnych záveroch vôbec nezohľadňoval. V posudzovanom prípade boli v dotknutom článku zverejnené viaceré nepravdivé, neúplné, resp. pravdu skresľujúce informácie, ktoré sa priamo dotýkajú žalobcov a to bez toho, aby im žalovaný ako vydavateľ dal pred zverejnením článku akúkoľvek možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré mali byť zverejnené. Z tohto dôvodu nemali inú možnosť ako uplatniť svoje právo na odpoveď.

V dôsledku nesprávneho právneho posúdenia a v nadväznosti na to aj nesprávne zisteného skutkového stavu (ohľadne pravdivosti a úplnosti jednotlivých skutkových tvrdení) súd podľa žalobcov 1/ a 2/ nesprávne vyhodnotil splnenie podmienok pre uloženie povinnosti žalovanému zverejniť odpoveď nimi požadovanú.

Ďalej pokiaľ ide o výrok o trovách konania žalobcovia namietali, že súd o týchto nesprávne rozhodol z dôvodu, že nesprávne posúdil otázku účelnosti vynaložených trov konania. V tejto súvislosti uviedli, že v posudzovanom prípade podľa nich neboli trovy právneho zastúpenia trovami potrebnými na účelné bránenie práva žalovaného a to z dôvodu, že tento disponuje právnym oddelením, ktorého pracovníci sú plne spôsobilí zastupovať žalovaného v tomto konaní a splnomocnenie externého právneho zástupcu bolo z pohľadu účelnosti trov konania nadbytočné. Nespochybnili preto právo žalovaného zvoliť si v tomto konaní právneho zástupcu z radov advokátov a nechať sa ním zastupovať pri jednotlivých úkonoch. Právo na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR však nie je možné stotožňovať s právom na náhradu trov konania podľa § 142 a nasl. O. s. p. V tejto súvislosti poukázali aj na nález Ústavného súdu SR z 09. 09. 2004 sp. zn. II. ÚS 78/03 a nález Ústavného súdu ČR z 25. 07. 2012 sp. zn. I. ÚS 988/12, bod 21.

Neúčelnosť trov konania vynaložených v posudzovanom prípade na zastupovanie žalovaného advokátom odôvodnili nasledovnými skutočnosťami: - žalovaný je mestom (orgánom územnej samosprávy), pričom mestský úrad žalovaného disponuje právnym oddelením s viacerými kvalifikovanými pracovníkmi s právnickým vzdelaním, ktorí sú spôsobilí zastupovať žalovaného v súdnom konaní a majú túto činnosť v náplni práce, - podľa organizačného poriadku mestského úradu je náplňou činnosti právneho oddelenia okrem iného aj „riešiť zložitú právnu agendu vo viacerých oblastiach práva vrátane vypracovania návrhov žalôb a zastupovania mesta v právnych sporoch pred súdmi“, - všetkých pojednávaní v tejto právnej veci sa na základe poverenia zúčastnila za žalovaného vedúca právneho oddelenia JUDr. A. S., ktorá aj vystupovala v mene žalovaného a predkladala za neho listinné dôkazy, - bránenie práv žalovaného bolo teda dostatočne zabezpečené zastupovaním vlastnými zamestnancami, čo síce nebráni tomu, aby žalovaný popri tom splnomocnil aj advokáta, avšak náklady na takéto právne zastupovanie potom nemôžu byť z hľadiska rozhodovania o trovách konania považované za trovy nevyhnutné na účelné bránenie práva. Z uvedených dôvodov nemal podľa žalobcov

1/ a 2/ súd prvého stupňa ani v prípade úspechu v konaní žalovanému priznať nárok na náhradu trov právneho zastúpenia advokátom.

Žalobcovia 1/ a 2/ preto navrhli rozsudok okresného súdu zmeniť a ich žalobe vyhovieť a žalovaného zaviazat' nahradiť im trovy konania vrátane trov právneho zastúpenia.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu považoval odvolanie žalobcov 1/ a 2/ v celom rozsahu za nedôvodné.

Podľa neho žalobcom právo na uverejnenie odpovede obsiahnuté v § 8 tlačového zákona nevzniklo. Bol názoru, že predpokladmi vzniku práva na odpoveď je podľa tlačového zákona kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to nepravdivosti zverejnených informácií a zároveň zásahu do dobrej povesti žalobcov. Ako bolo preukázané samotným dokazovaním prvostupňového súdu, skutkové tvrdenia žalovaného uverejnené v čísle 03/2012 mesačníka „Mikuláš“ týkajúce sa: 1/ porušenia zákona o verejnom obstarávaní zo strany žalovaného pri rekonštrukcii verejného osvetlenia, 2/ neschválenie majetkovej účasti žalovaného v spoločnosti 1. slovenská úsporová, a. s., mestským zastupiteľstvom, 3/ neodovzdanie rozhlasu v termíne do 31. 12. 2009 oprávnenými zástupcami žalobcov, sú pravdivé, a preto nemôžu založiť právo žalobcov na uverejnenie odpovede. Skutočnosti uvedené v bodoch 1/ až 3/ sú skutočnosti, ktoré vychádzajú zo zistení hlavnej kontrolórky žalovaného prezentovaných na zasadnutí mestského zastupiteľstva žalovaného dňa 02. 02. 2013. Tieto skutočnosti netvrdí samotný žalovaný, ale vyplývajú zo skutočností zistených hlavnou kontrolórkou žalovaného. Obsahové znenie uverejnenia skutočností prezentovaných v bodoch 1/ až 3/ sa obsahovo (skutkovo) zhoduje s tvrdeniami hlavnej kontrolórky. Žalovaný preto neuviedol v mesačníku „Mikuláš“ žiadne nepravdivé, neúplné alebo pravdu skresľujúce skutkové tvrdenia, nakoľko informácie prezentované hlavnou kontrolórkou publikoval obsahovo zhodným spôsobom i navonok. Skutkové zistenia podľa bodu 1 - 3 žaloby boli prezentované ako skutkové zistenia hlavnej kontrolórky, a nie ako skutkové zistenia samotného žalovaného. Žalovaný ďalej uverejnil v predmetnom čísle mesačníka „Mikuláš“ i informáciu týkajúcu sa stanovenia ceny rekonštrukcie verejného rozhlasu žalovaného na sumu 194.000 eur. Táto informácia je takisto pravdivá. Na základe odporúčania Ústavu súdneho inžinierstva v Žiline si žalovaný dal vypracovať odborné vyjadrenie, ktoré malo stanoviť cenu rekonštrukcie rozhlasu. Ústav súdneho inžinierstva v Žiline odporučil žalovanému znalca Ing. Jána Hlinu. Ing. Hlina je súdny znalec zapísaný v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov Ministerstva spravodlivosti SR pod č. 914 393 pre odvetvie Odhad hodnoty stavebných prác. Tento vychádzal pri vypracovaní odborného vyjadrenia z rovnakých podkladov ako by vychádzal pri vypracovaní znaleckého posudku. Výsledok jeho zistení spracoval na základe požiadavky žalovaného do odborného vyjadrenia. Spracovanie odborného vyjadrenia je lacnejšie ako vypracovanie znaleckého posudku. Informáciu týkajúcu sa stanovenia ceny rekonštrukcie verejného rozhlasu žalovaného znaleckým posudkom na sumu 194.000 eur možno teda považovať za neúplnú len v časti uvedenia podoby ohodnotenia znaleckým posudkom. Výsledok ohodnotenia na 194.000 eur je však informáciou korektnou. Prijímateľovi tejto informácie sa pritom podľa žalovaného i konštatovania prvostupňového súdu sprostredkováva predovšetkým jej obsah, ktorý spočíva v stanovení sumy rekonštrukcie rozhlasu a nie skutočnosti, či bol výsledok činnosti znalca zhmotnený v znaleckom posudku alebo odbornom vyjadrení. Žalovaný bol preto názoru, že časť informácie týkajúca sa formy zachytenia výsledku činnosti znalca nemohla žiadnym spôsobom zasiahnuť do dobrej povesti žalobcov, čo konštatoval i súd.

Žalovaný mal za to, že ani v jednom z uvedených prípadov nedošlo k naplneniu zákonných predpokladov práva na odpoveď uvedených v § 8 tlačového zákona. Čo sa týka argumentácie žalovaného (správne malo byť uvedené žalobcov 1/ a 2/ - poznámka odvolacieho súdu), že súd mal preskúmať skutkové tvrdenia ako také, a nie iba z pohľadu, či sa zhodujú so skutkovými tvrdeniami hlavnej kontrolórky, žalovaný sa s týmto právnym názorom nestotožnil. Účelom tlačového zákona je zabezpečiť, aby periodická tlač uverejňovala informácie korektne, tak ako jej boli poskytnuté samotným zdrojom a aby informácie neskresľovala. Podľa výkladu žalobcov by teda vydavateľ periodickej tlače mal pred vydaním každého článku preskúmať zo skutkového hľadiska tvrdenia všetkých zainteresovaných osôb a uverejniť len takú informáciu, ktorú on považuje za pravdivú.

Žalovaný ďalej poukázal na ust. § 8 ods. 1 posledná veta tlačového zákona, podľa ktorého „Vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra sú povinní odpoveď uverejniť bezodplatne; uverejnením odpovede zaniká vo vzťahu k tomu istému skutkovému tvrdeniu právo na opravu.“ Žalovaný už ohľadom tvrdenia

týkajúceho sa majetkovej účasti žalovaného v 1. slovenskej úsporovej, a. s., uverejnil v č. 4/2012 na str. 5 opravu, v ktorej spresnil informáciu týkajúcu sa majetkovej účasti žalovaného v spoločnosti 1. slovenská úsporová, a. s., nasledovne: „Mesto Liptovský Mikuláš nikdy nebolo akcionárom, ani majetkovo nevstupovalo do spoločnosti 1. slovenská úsporová, a. s. Mesto Liptovský Mikuláš so spoločnosťou 1. slovenská úsporová, a.s. uzatvorilo iba zmluvu o kúpe akcií spoločnosti FIN. M.O.S., a. s., a táto zmluva bola schválená v mestskom zastupiteľstve. Za nepresné informácie sa spoločnostiam 1. slovenská úsporová, a.s. a FIN.M.O.S. a. s., ako aj čitateľom ospravedlňujeme.“ Na uverejnenie odpovede týkajúcej sa vyššie citovaného bodu žalobcom podľa žalovaného už právo neprislúcha.

K namietaniu žalobcov 1/ a 2/ ohľadom výroku o trovách konania, žalovaný poukázal na to, že rovnako ako akýkoľvek iný účastník konania má právo na právnu pomoc a na bránenie svojich práv si zvoliť advokáta. Účelnosť vynaložených výdavkov účastníka konania nie je možné stotožňovať s právom účastníka konania na právnu pomoc. Zákonodarca mal slovným spojením „účelné uplatňovanie a bránenie práva“ na mysli účelnosť vykonaných úkonov právnej pomoci, nie potrebu právneho zastúpenia ako takého. Uvedený výklad vyplýva i z nálezů Ústavného súdu SR III. ÚS 144/2010.

Žalovaný preto žiadal rozsudok okresného súdu potvrdiť a zaviazať žalobcov spoločne a nerozdielne nahradiť mu aj trovy prvostupňového a odvolacieho konania z titulu právneho zastupovania advokátom v sume 723,70 eur.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkmi konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2, § 156 ods. 3 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.) z nasledovných dôvodov:

V preskúmvanej veci sa žalobcovia 1/ a 2/ žalobou doručenou súdu domáhali voči žalovanému povinnosti zverejniť v najbližšom vydaní mesačníka „Mikuláš“, nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, na rovnocennom mieste a rovnakým písmom akým bol v mesačníku „Mikuláš“ v čísle 03/2012, na strane 12, uverejnený článok s názvom „verejné osvetlenie a rozhlas pod drobnohľadom“, odpoveď v nasledovnom znení:

„Verejné osvetlenie a rozhlas pod drobnohľadom - odpoveď spoločnosti FIN. M. O. S., a. s. a I. slovenská úsporová, a.s.

V marcovom vydaní mesačníka Mikuláš boli uverejnené informácie, týkajúce sa rekonštrukcie verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu spoločnosťou FIN.M.O.S., a.s. Viaceré z týchto informácií však boli nepresné alebo zavádzajúce.

V článku bolo uvedené, že medzi najzávažnejšie zistenia vykonanej kontroly patrí obchádzanie výberového konania na investíciu rekonštrukcie osvetlenia a jeho údržby v zmysle zákona o verejnom obstarávaní. Tieto informácie však nezodpovedajú skutočnosti. Hlavná kontrolórka mesta na mestskom zastupiteľstve dňa 02. 02. 2012 pri prerokovaní výsledkov kontroly jednoznačne uviedla, že pokiaľ ide o problematiku výberu dodávateľa pre investíciu verejného osvetlenia, ozvučenia, údržbu a dodávku elektrickej energie formou verejného obstarávania, kontrola ešte nie je uzatvorená. Mesto Liptovský Mikuláš má totiž k dispozícii stanovisko odborne spôsobilej osoby na verejné obstarávanie z roku 2007, podľa ktorého bol použitý postup v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní.

Ďalej sa v článku nesprávne uvádza, že v roku 2007 bolo údajne obídené mestské zastupiteľstvo tým, že mu nebola predložená na schválenie majetková účasť mesta v 1. Slovenskej úsporovej, a.s. Mesto Liptovský Mikuláš však nikdy nebolo akcionárom, ani inak majetkovo nevstupovalo do spoločnosti 1. slovenská úsporová, a. s. uzatvorilo zmluvu o kúpe akcií v spoločnosti FIN.M.O.S., a.s. a táto zmluva bola vopred riadne schválená uznesením mestského zastupiteľstva č. 73/2007 zo dňa 27. 06. 2007 a č. 76/2007 zo dňa 03. 07. 2007.

Článok sa opätovne venuje otázke odovzdania rozhlasu do užívania, avšak informácie o tom, že odovzdanie rozhlasu neprebehlo v zmysle dohodnutých podmienok oprávnenými osobami, nie sú

pravdivé. Sústava mestského rozhlasu bola mestu odovzdaná po vykonaní skúšobnej prevádzky, počas ktorej boli odstránené všetky nedostatky. Za účasti zástupcov mesta sa uskutočnili viaceré kontrolné dni a mesto v písomnom zápise určilo aj osobu technicky zodpovednú za prevzatie rozhlasu. Napokon samotné Mesto Liptovský Mikuláš v nájomnej zmluve zo dňa 08. 06. 2010 potvrdilo, že predmet nájmu (mestský rozhlas) je bez závad a spôsobilý na dohodnuté užívanie.

V závere článku sa napokon uvádza zavádzajúca informácia o tom, že podľa znaleckého posudku, ktorý si údajne nechalo mesto vypracovať, bola hodnota investície do rozhlasu iba necelých 194-tisíc eur. Mesto Liptovský Mikuláš nemá pritom k dispozícii žiadny znalecký posudok, ale iba písomné vyjadrenie osoby, ktorá nie je znalcom v príslušnom odbore. Toto písomné vyjadrenie nemá náležitosti znaleckého posudku podľa zákona o znalcoch a nemá preto žiadnu výpovednú hodnotu. Skutočná hodnota investície do modernizácie miestneho rozhlasu bola oveľa vyššia a zodpovedala reálnej hodnote zariadení a práv v čase, keď bola táto modernizácia vykonaná. K žiadnemu predraženiu modernizácie mestského rozhlasu preto nedošlo.

FIN.M.O.S, a.s.

1. slovenská úsporová, a.s.“

Osoby dotknuté informáciami, ktoré o nich uverejnila periodická tlač alebo tlačová agentúra, majú zákonom o periodickej tlači a agentúrnym spravodajstve priznané práva na vstup do masmédií, ak sa splnia zákonom ustanovené podmienky. Oprávnené osoby majú: 1. právo na opravu, 2. právo na odpoveď, 3. právo na dodatočné oznámenie. Účelom úpravy každého z týchto práv je ochrana pred nepravdivými skutkovými tvrdeniami. Predpokladom vzniku práva na opravu, práva na odpoveď, aj práva na dodatočné oznámenie je, že osobu dotknutú uverejnenou informáciou možno presne určiť.

Právo na odpoveď predstavuje právny inštitút sankčnej povahy, je reakciou na pochybenie, zákonom ustanoveným následkom protiprávneho zverejnenia skutkového tvrdenia. Prostredníctvom práva na odpoveď sa oprávnená osoba môže brániť skutkovému tvrdeniu, ktoré sa dotýka cti, ľudskej dôstojnosti, alebo súkromia fyzickej osoby, resp. názvu alebo dobrej povesti právnickej osoby. Odpoveďou sa také skutkové tvrdenie poprie, doplní, spresní alebo vysvetlí.

Okresný súd vychádzajúc z ust. § 8 ods. 1, 3, 4, 5, 6, § 10 ods. 2, 3 a § 7 ods. 1 tlačového zákona žalobu žalobcov 1/ a 2/ o uverejnenie práva na odpoveď zamietol pre nepreukázanie jej dôvodnosti.

Žalobcovia v odvolaní namietali, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho čo uviedli v rámci odvolacieho konania tak odvolatelia, ako aj v písomnom vyjadrení žalovaný konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 O. s. p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Okresný súd správne zameral dokazovanie na otázku či skutkové tvrdenia uvedené v predmetnom článku, ktoré označili žalobcovia 1/ a 2/ v žalobe sú nepravdivé, neúplné alebo pravdu skresľujúce a súčasne sa dotýkajú ich dobrej povesti. V tomto smere správne (najmä oboznámením sa s celým radom listinných dôkazov) konštatoval, že žalobcovia 1/ a 2/ skutkové tvrdenia uvedené v žalobe pod a/ (porušenie zákona o verejnom obstarávaní zo strany žalovaného pri rekonštrukcii verejného osvetlenia), b/ (nechválenie majetkovej účasti žalovaného v spoločnosti I. slovenská úsporová, a.s., mestským zastupiteľstvom, c/ (neodovzdanie rozhlasu v termíne do 31. 12. 2009 oprávneným zástupcami žalobcov) vychádzajúc zo zistení hlavnej kontrolórky žalovaného nepreukázali. Nejedná sa preto o nepravdivé, neúplné alebo pravdu skresľujúce skutkové tvrdenia. Pokiaľ ide bod d/ žaloby (znalecký posudok na ohodnotenie rekonštrukcie rozhlasu) nepravdivosť uvedeného tvrdenia v konaní preukázaná bola ale táto sa nedotýka dobrej povesti žalobcov. Okresný súd citoval správne právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoj právny záver. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení

všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd preto dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a aj odôvodnenie rozsudku okresného súdu ako celok spĺňa všetky kritéria kladené na zákonné rozhodnutie (§ 157 ods. 2 O. s. p.), keďže prvostupňový súd sa dôsledne zaoberal so všetkými otázkami, ktoré boli v prejednávanej veci rozhodujúce.

Na námietky odvolateľov v odvolaní odvolací súd neprihliadol.

V danom prípade sa článok vydaný žalovaným ohľadom ktorého sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhajú práva na odpoveď opiera o správu o výsledku kontroly vykonanej kontrolórkou žalovaného. Vychádzajúc zo správy žalovaný uvádzal zhodné veci, nemenil jej obsah. Preskúmať uvedenú správu pred vydaním článku nemal žalovaný dôvod. Bod b/ navrhovaného znenia odpovede bol opravený žalovaným v rámci práva žalobcov 1/ a 2/ na opravu podľa tlačového zákona. Nebol preto ohľadom neho dôvod ešte na danie práva na odpoveď. Za pravdu možno dať žalobcom 1/ a 2/ ohľadom bodu d/ len v tom, že zverejnené skutkové tvrdenia nevyžadujú zásah do dobrej povesti ale postačuje dotknutie dobrej povesti. Právo na odpoveď je totiž podľa odvolacieho súdu samostatné právo, ktoré nesúvisí s právom na ochranu osobnosti. Aj napriek tomuto konštatovaniu je správny záver okresného súdu, že uvedené tvrdenie sa nedotklo dobrej povesti žalobcov 1/ a 2/. Navyše v tých bodoch článku, na ktoré žalobcovia 1/ a 2/ poukazujú v súvislosti s dotknutím ich dobrej povesti tieto nie sú podľa odvolacieho súdu ani jednoznačne označovaní a skutkové tvrdenia v článku sa dotýkajú skôr samotného žalovaného.

Žalobcovia 1/ a 2/ odvolaním napadli aj výrok o trovách konania poukazujúc na nesprávne posúdenie otázky účelnosti vynaložených trov konania, ktoré vznikli z titulu právneho zastupovania advokátom. Podľa nich totiž žalovaný disponuje právnym oddelením, ktorého pracovníci sú plne spôsobilí ho zastupovať v tomto konaní a splnomocnenie externého právneho zástupcu bolo z pohľadu účelnosti trov konania nadbytočné.

Ustanovenia § 142 až § 150 O. s. p. upravujú predpoklady, za splnenia ktorých majú účastníci konania (alebo tretie osoby) právo na náhradu trov konania, ktoré vynaložili. Pri rozhodovaní o trovách konania sa uplatňuje zásada zodpovednosti za výsledok, ktorá je obmedzená iba v prípadoch, v ktorých to zákon *expressis verbis* upravuje. Ďalšou všeobecne platnou zásadou je, že účastník konania má právo iba na náhradu tých trov konania, ktoré boli potrebné na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva. Nemožno preto priznať náhradu trov konania, hoci aj plne úspešnému účastníkovi konania v prípade, ak má náhrada trov pozostávať z trov, ktoré neboli účelne vynaložené. Účelnosť vynaložených trov bude vždy závisieť od konkrétnych okolností danej veci.

Názor, podľa ktorého nie je možné považovať za účelne vynaložené trovy konania pozostávajúce z odmeny advokáta v prípade, ak právnická osoba, ktorá udelila plnú moc na zastupovanie v konaní advokátovi, zamestnáva osoby s právnickým vzdelaním alebo má aj vlastný právny útvar, by v konečnom dôsledku znamenala, že účastník konania, ktorý zamestnáva osoby s právnickým vzdelaním alebo sám má právnické vzdelanie, musí znáša aj trovy právneho zastúpenia sám. Takýto výklad je v rozpore nielen s ustanovením § 25 ods. 1 O. s. p., ale aj v rozpore s ústavným princípom rovnosti účastníkov občianskeho súdneho konania (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 93/2012 z 19. 07. 2012).

Vychádzajúc z uvedeného právneho názoru Najvyššieho súdu SR považoval odvolací súd trovy konania žalovaného, ktorým je Mesto Liptovský Mikuláš ako právnická osoba z titulu právneho zastupovania advokátom za účelne vynaložené. Nebolo preto rozhodujúce, že žalovaný disponuje právnym oddelením s viacerými kvalifikovanými pracovníkmi s právnickým vzdelaním majúcim túto činnosť v náplni práce. Taktiež ani to, že sa všetkých pojednávaní v tejto právnej veci na základe poverenia zúčastnila za žalovaného okrem splnomocneného zástupcu (advokáta) aj vedúca právneho oddelenia vystupujúca v mene žalovaného predkladajúca aj listinné dôkazy. K uvedenému odvolací súd poukazuje na to, že predmet sporu opierajúci sa o tlačový zákon nebolo možné považovať za obvyklý v činnosti žalovaného a preto bolo potrebné, aby mal k ochrane svojich záujmov advokáta napr. so špecializáciou.

Z týchto dôvodov žalobcovia 1/ a 2/ v odvolaní neuviedli žiadne také okolnosti, na základe ktorých by postup alebo rozhodnutie okresného súdu nebolo správne. Odvolací súd preto nepovažoval odvolanie žalobcov 1/ a 2/ za dôvodné a rozsudok okresného súdu vrátane výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, a preto mu prislúchajú trovy odvolacieho konania z titulu právneho zastupovania advokátom. Tento si ich uplatnil v celkovej sume 81,46 eur (vyjadrenie k odvolaniu došlé dňa 06. 09. 2013 - 60,08 eur, režijný paušál - 7,81 eur, DPH 20 % - 13,578 eur). Pri rozhodnutí vychádzal z ust. § 1 ods. 1, 3, § 10 ods. 8, § 13a ods. 1 písm. c/, § 15 písm. a/, § 18 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhlášky č. 655/2004 Z. z.“). Odvolací súd priznal žalovanému uplatnenú sumu 60,08 eur za jeden úkon aj keď s poukazom na ust. § 10 ods. 8 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. by mu prislúchala suma 61,41 eur. Žalobcov 1/ a 2/ zaviazal preto spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v sume 81,46 eur k rukám splnomocneného zástupcu, ktorý ho zastupoval (§ 149 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.